

OLJKA

Občasnik Oljka | številka 3/18 | november 2018

3

Veliki intervju:
Valter Krmac,
kandidat za župana Kopra

Pogled skozi oči Milana Vinčeca
Moj kraj – ni vladavine brez
kulture in zgodovine

Veliki intervju:

Valter Krmac, kandidat za župana Kopra

Oljka je nastala pred 12 leti. Iz Kopra se je razširila v vse obalne občine ter tako postala prepoznavna regijska stranka. Na letošnjih lokalnih volitvah nastopa tudi v Mestni občini Koper. Ena med redkimi ima polno listo, 30 kandidatk in kandidato ter kandidata za župana Mestne občine Koper, uspešnega gospodarstvenika Valterja Krmaca.

Pogovarjali smo se z Valterjem Krmacem, predsednikom Oljke in kandidatom za župana Mestne občine Koper.

Gospod Krmac, zakaj ste se odločili kandidirati za župana Mestne občine Koper?

Odločil sem se za kandidaturo za župana iz dveh razlogov, in sicer kratkoročnega in dolgoročnega. Dolgoročni razlog je v ideji, ki jo zagovarja stranka Oljka, katere predsednik sem. Regionalizacija Slovenije in regionaliza-

cija Evrope je prava smer razvoja družbe. Ljudje želijo odločati o svojem okolju in prav je tako. Razvoj našega kraja vidim v evroregiji Istra, ki je zgodovinska pravica in pot k blagostanju njenih prebivalcev v srcu Evrope. Ponosni moramo biti na naš kraj, na našo preteklost in na našo idejo o prihodnosti.

Kratkoročni razlog pa je v drugačnem pogledu na politiko vodenja občine. Namreč edini način preprečitve, da se izvoljeni predstavniki občanov ne dvignejo med bogove, je omejeni mandat. Sam ga bom izkoristil dvakrat. Zato je naš program konkreten in merljiv. Potrebno je dati priložnost novim idejam. Demokracijo razumem kot evolucijo idej o družbi in odnosov v družbi, ki stremijo k vedno višjemu skupnemu standardu življenja. Politiko je potrebno razumeti kot lastni prispevek k uresničitvi te ideje. Politika ni sredstvo za zadovoljevanje interesov ozke skupine ljudi in hranjenje lastnega ega.

Kako ocenjujete delo župana Mestne občine Koper, ki je že kar 16 let na oblasti?

Delo župana ocenjujejo volivci vsaka štiri leta. Na volitvah se odločijo, ali mu zaupajo še en mandat ali ne. Tako bo tudi letos na volitvah. Če so z njegovim dosedanjim delom zadovoljni, mu bodo podelili pač še peti mandat, če pa niso, bomo 18. novembra dobili novega župana. Upam, da bom s svojim programom prepričal volivce, da sem prava alternativa, ki lahko vodi občino na drugačen način. Predvsem pa občino po meri občanov, kar predstavlja enakomeren razvoj občine tudi s pomočjo participativnega proračuna. Sedanja šestnajstletna oblast pa potrebuje počitek.

Kaj ocenjujete kot napačne ali zgrešene investicije preteklega mandata v Mestni občini Koper?

Vsak župan ima volilni program, ki ga skuša realizirati v svojem mandatu. Mislim, da je bilo pred volitvami veliko obljubljanja in da so nekateri obljubljeni projekti ostali nerealizirani. Volilni program mora biti zastavljen realno, kar se obljubi, se mora dejansko realizirati. Kot drugo bi izpostavil, da nisem zasledil jasnih priorit. Imam občutek, da se dela na vseh področjih po »malo«, kar po moji oceni ni dovolj učinkovito. Bom dal primer. Če se odločimo, da je Koper turistično mesto, potem je potrebno združiti vse sile, sredstva in energijo v to, da se Koper v štirih letih spremeni v turistično mesto. Na tem področju pogrešam predvsem turistične bivalne kapacitete oz. hotele za večdnevne turiste in zadostne parkirne površine za dnevne turiste.

Demokracijo razumem kot evolucijo idej o družbi in odnosov v družbi, ki stremijo k vedno višjemu skupnemu standardu življenja.

Sedanja šestnajstletna oblast pa potrebuje počitek.

Mislim, da je bilo pred volitvami veliko obljubljanja in da so nekateri obljubljeni projekti ostali nerealizirani.

Kot nesprejemljivo se mi zdi, da še vedno ni občinskega prostorskega načrta. Verjamem, da je to velik zalogaj. A brez temeljnega dokumenta na področju urejanja prostora si težko predstavljam razvoj in prihodnost občine. Imamo kar nekaj črnih gradenj, kar je potrebno urediti, da ljudje zaživijo s polnimi pljuči. V večini primerov gre za reševanje osebne stiske in tam je potrebno pomagati, kar pa je izigravanje zakonodaje, je potrebno sankcionirati.

Kaj ocenjujete kot pozitivno oz. dobro investicijo preteklega mandata?

Mogoče bo zvenelo čudno, ampak zame je pozitiven vsak vloženi evro v izgradnjo vodovodnega in komunalnega omrežja. Težko razumem, da še vedno nekatere vasi oz. zaselki nimajo urejenega ustreznega vodovodnega omrežja. Brez vode se ne da živeti, tako da bi morali biti projekti, povezani z vodo, absolutna prioriteta. Na drugi strani pa je izjemno pomembno komunalno omrežje. Če se ne motim, več kot polovica gospodinjstev v Mestni občini Koper ni priključenih na kanalizacijsko omrežje oz. nima urejene ustrezne čistilne naprave. Zato je potrebno poskrbeti za zdravo okolje, naravo ohraniti, da bomo bolj zdravo živeli.

Če pogledate kritično na Mestno občino Koper, kako jo lahko ocenite?

Če podam splošno oceno, lahko rečem, da se zaledje Kopra zanemarja. Ima slabe ceste in pomanjkljivo kanalizacijo, gospodarsko zaostaja. Kanalizacijsko omrežje je bistveno slabše kot v ostalih obalnih občinah. Popravljanje cest je brez reda – stihijsko, pozablja se na najšibkejše udeležence v prometu – pešce, ljudi s posebnimi potrebami in kolesarje. Tako oceno lahko podamo na osnovi strokovne analize o prikazani aktivnosti prebivalstva, deležu zapuščenih hiš in povprečni starosti po naseljih občine.

Če nadaljujem, gradnja stanovanj je zelo počasna, še zlasti oskrbovanih stanovanj. Število novih stanovanj, ki se zgradijo vsako leto v Kopru, zaostaja za Izolo in Piranom, še posebno za povprečjem Slovenije. Tudi po številu izdanih gradbenih dovoljenj opazno zaostaja za povprečjem Slovenije. Ko pa govorimo o novih gradnjah, je pomembno izpostaviti, da arhitekturne spremembe ne upoštevajo kulturne dediščine, kot npr. pri rušenju palače Longo, predvidena

gradnja podzemne garaže bo uničila stare objekte (kot npr. podzemne cisterne itd.).

Pri finančni oceni lahko trdimo, da je Mestna občina Koper zelo zadolžena. Podatki Ministrstva za finance kažejo, da je občina med najbolj zadolženimi občinami v Sloveniji. Na vsakega prebivalca je bil dolg občine leta 2017 okoli 920 EUR. Dolg je nastal predvsem ob začetku krize, ko so zelo padli prihodki občine. Tudi v letih visoke konjunktуре občina Koper ni omembe vredno znižala svojega dolga. Zelo velik del zaposlenih, ki delajo v občini Koper, je namreč iz drugih občin, zato je vpliv konjunktуре na prihodke občine precej manjši kot v drugih občinah. Ob večjem cikličnem nihaju gospodarstva bi se zadolženost občine lahko ponovno močno povišala.

In kaj menite, je potrebno storiti ...

Potrebne so spremembe v načinu upravljanja in vodenja občine. Spremembe so potrebne še zlasti zaradi odhajanja najbolj izobraženih delovnoaktivnih prebivalcev. Pomemben razlog je tudi velika zadolženost občine, ki se je v zadnjih petih letih navkljub konjunkturi le zelo malo znižala.

Potrebna je dolgoročnejša preusmeritev politike v tri ključne cilje. Prvi cilj je generiranje pogojev za prihod oziroma nastajanje podjetij z visoko dodano vrednostjo (z infrastrukturnim urejanjem industrijskih območij – con, z redukcijo birokratskih postopkov in hitrim dodeljevanjem dovoljenj, z izboljšanjem spremljajočih pogojev za mlade ljudi, ki v takih podjetjih delajo – na primer z vrtci). Drugi cilj je revitalizacija zaledja Kopra - koprskega podeželja (z bistvenim izboljšanjem cest v zaledju, stimuliranjem manjših proizvodnih enot, ki ponujajo turistične, enološko-gastronomske storitve in visoko specializirane agrarne produkte - ponudbo). In tretji cilj je urejanje prostora, še posebno arhitekturne spremembe, ki prvenstveno upoštevajo avtentičnost »Glave« Istre, torej koprsko kulturno dediščino.

Zaledje Kopra se zanemarja. Ima slabe ceste in pomanjkljivo kanalizacijo, gospodarsko zaostaja.

Potrebne so spremembe v načinu upravljanja in vodenja občine.

Kako vidite druge kandidate za župana Mestne občine Koper, ki so najavili svojo kandidaturo?

Vsak kandidat bo skušal predstaviti svoj program in prepričati volivce, da je najboljši za občanke in občane

Mestne občine Koper. Osebnost nisem naklonjen ljudem, ki menjavajo stranke, saj je to jasen pokazatelj, da jim ni do ideologije in političnega programa stranke, v kateri so bili aktivni. Zame takšni ljudje iščejo zgolj svoje interese ali pa celo službo. Kot drugo menim, da lahko občino vodi oseba, ki je imela izkušnje v gospodarstvu in se na tem področju preizkusila in dokazala. Biti zgolj aktivist v nekih družbenih organizacijah brez izkušenj iz gospodarstva je premalo za vodenje občine, ki razpolaga s sredstvi v višini tudi do 100 milijonov evrov letno. Poglejte na primer Ljubljano. Dalj časa jo vodi nekdanji

direktor enega največjih podjetij v Sloveniji, Mercatorja. Izpostavil bi tudi to, da mora občino voditi oseba, ki je dejansko naš občan, saj le taka oseba dejansko pozna potrebe okolja, v katerem živi. Tako lahko zatrdim, da Mestna občina Koper ne potrebuje župana iz druge občine.

Kako se vidite v vlogi župana Mestne občine Koper?

Vloga župana mora biti povezovalna in usmerjena v enakomeren razvoj celotne občine. Da to dosežem, bom odprl pisarno župana v vsaki od dvaindvajsetih krajevnih skupnosti in imel dneve odprtih vrat za ljudi. Tako bom vsak mesec po en dan prisoten v vsaki krajevni skupnosti in s tem imel direkten stik z občani. Poslušal bom njihove probleme ter iskal z njimi ustrezne rešitve. Nadgradnja tega bo tudi to, da bomo imeli v vsaki krajevni skupnosti najmanj dve seji občinskega sveta v štiriletnem mandatu.

Veste, Mestna občina Koper ni zgolj nekdanje otoško mesto. Je bistveno več. Vidim pa tudi veliko neizkoriščenih priložnosti v krajevnih skupnostih. Tem je potrebno dati večje pristojnosti in omogočiti razpolaganje s sredstvi. Tako bomo pridobili veliko novih sodelavcev, saj vsaka krajevna skupnost šteje tudi do 13 članov sveta krajevne skupnosti. Poleg tega bodo krajevne skupnosti soustvarjalci proračuna občine. Na ta način bomo vzpostavili participativni proračun. Proračun po meri občanov in občanov.

Zavzemal se bom tudi za spremembo volitev za občinski svet Mestne občine Koper. Sedaj imamo namreč zgolj eno volilno enoto. To pomeni, da je dejansko lista s 30

Dolg občin - 2008/2017

	Skupni dolg 2008	Skupni dolg 2017	Dolg občine 2008	Dolg občine 2017	Dolg pravnih oseb javnega sektorja na ravni občine		Dolg na prebivalca 2008	Dolg na prebivalca 2017
					2008	2017		
SLOVENIJA	475.082.615	841.638.598	314.820.065	708.610.499	160.262.551	133.028.099	231	408
Izola	4.502.371	10.695.649	3.272.647	9.830.437	1.229.724	865.212	283	672
Koper	9.647.207	45.898.154	0	32.586.049	9.647.207	13.312.105	193	918
Ljubljana	182.417.550	171.092.446	94.927.508	114.084.279	87.490.043	57.008.167	665	624
Piran	2.954.077	7.514.396	0	5.295.834	2.954.007	2.218.562	169	430

Vir: Ministrstvo za finance
Opomba: Dolg konec leta; evri

kandidatkami in kandidati za občinski svet iz ene ulice ali celo enega bloka. A občina ima 22 krajevnih skupnosti oz. 105 zaselkov. Idealno bi bilo, da je vsaka krajevna skupnost svoja volilna enota. To pomeni, da bi v občinskem svetu sedeli predstavniki vseh krajevnih skupnosti. Po številu prebivalstva večje krajevne skupnosti bi imele po dva predstavnika, manjše pa po enega. Na ta način bi bil občinski svet dejansko

Vloga župana mora biti povezovalna in usmerjena v enakomeren razvoj celotne občine.

odsev krajevnih skupnosti, kar bi pripomoglo k enakopravnemu zastopanju vseh krajev občine.

Oljka je velik zagovornik omejitve županskih mandatov?

Mandat županov bi moral biti omejen na dva mandata, to je 8 let. Verjamem, da je to idealno obdobje, ko je oseba produktivna, ima dovolj motivacije in

energije, da vodi občino. Pred leti smo poslali tudi pobudo na pristojno ministrstvo, kateremu smo predlagali, da pripravi sodobno zakonodajo, ki ureja volitve in delovanje županov ter lokalnih skupnosti. Moramo se namreč zavedati dejstva, da je politika v izključni službi ljudi, občanov, ki morajo imeti tudi ustrezna zagotovila, da se bodo njihovi interesi tudi dejansko uveljavljali. Zato ocenjujemo kot koristne instrumente, ki povečujejo nadzor nad delom županov in predvidevajo tudi možnosti njihove razrešitve.

Poglejte, omejitve županovih mandatov poznajo številne evropske države, na primer tudi sosednja Italija. Omejitev poznamo tudi v Sloveniji, in sicer pri funkciji predsednika države. Strinjamo se s tem, da je štiri leta trajajoč mandat prekratek, da bi župan oz. politika, ki ga podpira, dosegli zastavljene programske točke, vendar pa je osem let ravno pravo obdobje, da se te uresničijo. Omejitev županovanja na dva mandata bi pomenilo, da so župani oz. skupine, ki jih podpirajo, zgolj uresničevalci širše zastavljenih družbenih ciljev na volitvah. Omejenost mandatov bi preprečila morebitni nastanek premočnih omrežij, ki že danes marsikje povzročajo stanje vodenja javnih zadev „iz ozadja“. Omejila bi se tudi korupcijska tveganja in položaj, ko postane lokalna samouprava izključno sredstvo posameznikov, strank ali drugih interesnih skupin. Predolgo obdobje na tako izpostavljeni javni funkciji lahko predstavlja tudi način načrtnega in sistematičnega promoviranja župana in izgradnjo t. i. „kulta osebnosti“, preko katerega lahko z lahkoto prevlada na vsakih volitvah že samo s svojo pojavnostjo.

Oljka je podala tudi predlog drugačnih volitev za župana ...

Predlagamo, da se župana ne izvoli več neposredno na volitvah, temveč da ga občinski svetniki izvolijo med seboj. S tem predlogom želimo izpostaviti več pomembnih dejavnikov, ki bi bili na tak način doseženi. Županske volitve bi se osredotočile na programe strank oz. list, ki bi medsebojno konkurirale z vsebinskimi predlogi in ne več z javno prepoznavnostjo kandidata za župana. To bi hkrati zmanjšalo porabo sredstev volilnih kampanij, ki so trenutno dvojni: za občinski svet in za župana. Posredna izvolitev župana v občinskem svetu bi predpostavila širše soglasje v različnih skupinah občinskih svetnikov in posledično izbiro župana, ki bi posebej večjo teritorial-

Mandat županov bi moral biti omejen na dva mandata, to je 8 let.

Znan je primer razrešitve župana v Beogradu, ki so ga na podlagi predlaganih pristojnosti razrešili mestni svetniki zaradi preobsežnega zadolževanja mesta.

no ali družbeno zastopanost. Občinski svet bi v skladu s predlogom imel tudi možnost predčasnega odpoklica župana, če bi se izkazalo, da so izpolnjeni pogoji za to, ali če bi se delo župana ocenilo kot slabo. Župan bi bil razrešen

z enako večino, kot bi bila potrebna za njegovo izvolitev. To bi izenačilo organsko vlogo župana in občinskega sveta in bi zmanjšalo morebitne konflikte v občinskem svetu, ki nastajajo zaradi različnih razvojnih ali drugih pogledov. Uravnoveženje teh razmerij bi delovalo preventivno pred morebitno absolutno prevlado ali v nekaterih primerih celo pred zlorabo županove moči. Znan je primer razrešitve župana v Beogradu, ki so ga na podlagi predlaganih pristojnosti razrešili mestni svetniki zaradi preobsežnega zadolževanja mesta. Posredna izvolitev je v Sloveniji uspešno uveljavljena pri imenovanju predsednika vlade, kjer ga lahko državni zbor oz. poslanci imenujejo in razrešijo na podlagi konsenza več parlamentarnih strank.

V Sloveniji je nekako tudi stalnica, da župane vidimo po sodiščih. V nekaterih primerih so tudi obsojeni, a vseeno nadaljujejo s svojim delom. Kako bi to rešili?

Predlagamo vpeljavo kogentnih zakonskih norm, na podlagi katerih bo župan po avtomatizmu razrešen s položaja v primeru pravnomočne obsodbe.

Trenutna ureditev, ki predvideva razrešitev župana v primeru pravnomočne obsodbe na zaporno kazen 6 mesecev ali več, je neprimerna in ne ustreza standardom, ki jih mora politika izkazovati pred javnostjo in družbo. Komisija za preprečevanje korupcije je že pred časom ugotovila, da je področje samoupravljanja lokalnih skupnosti eno izmed korupcijsko najbolj izpostavljenih, zlasti zaradi pomanjkanja učinkovitega političnega nadzora nad delovanjem organov tega področja. To v praksi pomeni, da so nekatere lokalne oblasti „država v državi“ in pogosto ne odgovarjajo nikomur.

V Oljki menimo, da bi bilo treba veljavno ureditev preprosto ukiniti in vpeljati razrešitev v primeru katerekoli pravnomočne obsodbe župana. Ne smemo namreč pozabiti dejstva, da je župan zgolj prvi med enakimi in mora biti vsem za zgled. Zgled pa mora v javnem življenju predstavljati spoštovanje najvišjih moralnih norm. Trenutni relativizem, ko ne obstajajo več jasna pravila o tem, kaj je prav in kaj ne, saj si pravičnost, etičnost in moralnost vsak razlaga po svoje, po svojih lastnih kriterijih, je nesprejemljiv. Menimo, da je naloga politike, da v stanju

šibkosti moralnih vrednot postavi jasna pravila igre, kjer bodo morali prav nosilci javnih funkcij biti tisti, ki bodo ta pravila najbolj spoštovali.

Kako bo delovalo ožje vodstvo občine pod vašim krmlom? Podžupani?

To je precej kompleksno vprašanje. Po izvolitvi si bom prizadeval sestaviti čim širšo koalicijsko. Praktično bi si želel, da vse izvoljene stranke sodelujejo v njej, kajti verjamem, da bomo vsi izvoljeni želeli narediti nekaj dobrega za naš kraj in naše ljudi. Podžupane bom predlagal glede na področje dela. To danes ni praksa. Menim, da mora imeti podžupan jasno opredeljeno področje dela in s tem tudi redno poročati občinskemu svetu. Osebo bom zavzel za štiri podžupane, in sicer za področje italijanske manjšine, tako kot je to danes urejeno, ter tri podžupane za geografska območja mesto, primestje in podeželje. Menim, da je potrebno omogočiti ljudem hitrejši dostop do vodstva občine. Na ta način, ko bi vsak del občine (mesto, primestje in podeželje) imel svojega podžupana, bi komunikacija potekala hitreje in tudi problemi bi se hitreje reševali.

Menim, da je potrebno omogočiti ljudem hitrejši dostop do vodstva občine.

Kaj pa glede občinske uprave...

Ob nastopu bom najprej opravil individualni razgovor s čisto vsemi zaposlenimi, brez razlik. Mislim, da morajo imeti zaposleni možnost spoznati župana, kakor tudi v kasnejši fazi dostop do njega. Občinsko upravo potrebno voditi tako, kot vodim podjetje. Potrebno je zagotoviti dobre pogoje za delovanje ekipe, saj si predstavljam, da je župan eden med enakimi v občinski upravi. Verjamem, da dosedanja občinska uprava dela dobro, ima lepe rezultate. Potrebno jih bo le ustrezno podpreti, da s takim delom nadaljujejo tudi v prihodnje.

Če vas prav razumemo, bo politični del občine precej decentraliziran ...

Delo občine bo temeljilo na čim širši ekipi sodelavcev, od svetov krajevnih skupnosti do podžupanov glede na območje dela ter nenazadnje vključitvi vseh političnih strank v občinski svet. Občina ne more sloneti zgolj na eni osebi – županu. Župan mora biti dober vodja, ki zna ljudi okoli sebe motivirati, spoštovati in jim zaupati. Ko se vzpostavi ta sinergija, je veliko lažje delati, saj več ljudi več zna. Takrat

pride do izraza veliko idej, ki jih je potrebno le skupaj zložiti in te projekte realizirati. Verjamem, da je to nekaj novega za Mestno občino Koper, ki je sedaj bolj ali manj slonela na eni osebi.

Kako vidite razvoj občine oz. kje vidite občino po štirih letih vašega županovanja?

Koper vidim kot mesto priložnosti za vse, kjer ne bo več govora o privilegiranih. Vsem, ki prispevamo v občinsko blagajno, pripada enaka obravnava. Med prioriteta bodo kreiranje ugodnega poslovnega okolja, nove zaposlitve in znižanje brezposelnosti na minimum. Kakovost bivanja bom dvignil na višji nivo, osredotočil se bom na ustrezno infrastrukturo okolij na področju družbenih dejavnosti.

Občino želim videti v enakem tempu razvoja, kot je bil do sedaj, vendar bodo prioritete drugačne – po meri občanov. To si predstavljam tako, da bomo v okviru občinske uprave pripravili ustrezen vprašalnik za občane, s katerim bomo pridobili njihovo mnenje glede trenutnega bivanja v svojem kraju. Na osnovi mnenj bomo ukrepali. Enak vprašalnik bomo ponovili pred naslednjimi volitvami. Prepričan sem, da bo slika zadovoljstva bistveno drugačna, boljša, kot je recimo danes.

Na volitve odhajate tudi z listo kandidat in kandidatov za občinski svet?

Zelo ponosen sem na listo kandidat in kandidatov za občinski svet Mestne občine Koper, ki smo jo v lokalnem odboru potrdili. Gre za 30 krasnih ljudi, ki prihajajo iz različnih poslovnih in krajevnih okolij. To so: mag. Patrik Peroša, Vida Gračnar, Borut Žerjal, Suzana Bojič, Ivan Pavlič, Fiona Johnson Kocjančič, Sandi Bonaca, Špela Jerman, Milan Vinčec, Stanka Ulčar, Predrag Tomič, Dragica Žerjal, Slavko Gračnar, Vanessa Gustinčič, Matjaž Funčič, Suzana Gorela Kocjančič, Valter Kodarin, Petrina Grdovič, Stojan Prinčič, Olivera Nigrovič, Erik Kocjančič, Ellen Furlanič, Ljubo Hlede, Silvo Bertok, Špela Poljak, Ive Radanovič, Tadej Paravan, Anja Furlanič, David Bartol in Franko Zankolič. Verjamem, da bodo s svojimi izkušnjami in znanjem dodana vrednost občinskega sveta.

Župan mora biti dober vodja, ki zna ljudi okoli sebe motivirati, spoštovati in jim zaupati.

Koper vidim kot mesto priložnosti za vse, kjer ne bo več govora o privilegiranih.

Naj bo zmagovalec teh volitev visoka udeležba. Le to je pravo merilo demokratično izvoljenega predstavnika ljudstva.

Bi pa želel izpostaviti, da smo samo v šestih(!) strankah uspeli napolniti listo (30 ljudi), 12 strank, ki se poteguje za sedež v občinskem svetu, pa tega ni uspelo.

Kaj napovedujete na volilno nedeljo?

Najprej bi si želel, da bo udeležba na volitvah množična, le tako lahko zagotovimo najvišjo stopnjo demokracije. Zato vabim vse volivke in volivce, da se volitev udeležijo. Naj svoj glas namenijo tisti osebi in tisti stranki, ki ji zaupajo. Naj bo zmagovalec teh volitev visoka udeležba. Le to je pravo merilo demokratično izvoljenega predstavnika ljudstva.

Kakšen volilni izid napovedujete?

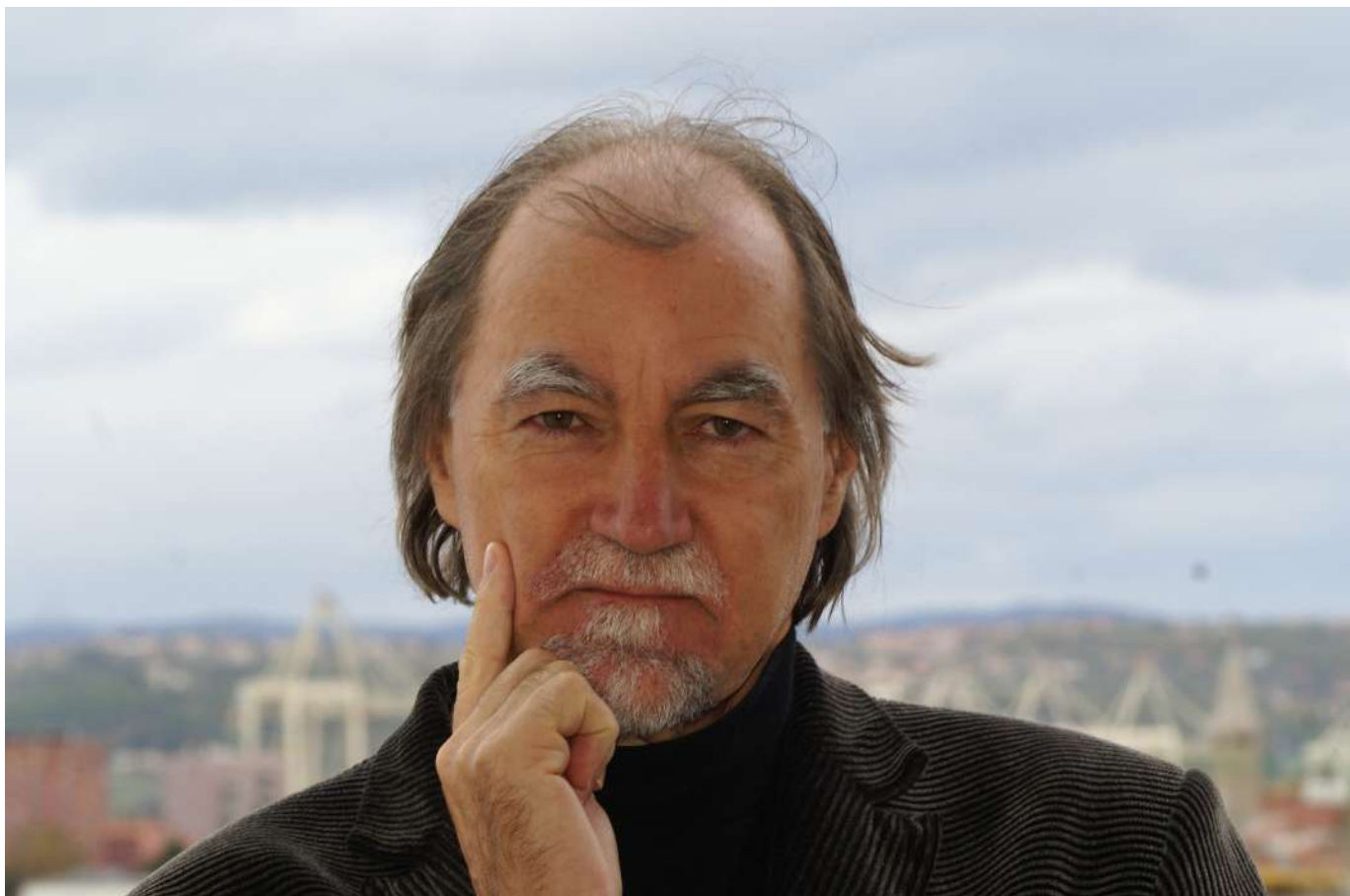
To je res težko napovedati. Upam, da se bodo volivci odločili zame. Obljubim, da bom župan, na katerega bodo ponosni in na katerega se bodo lahko zanesli. Vrata bodo za občane vedno odprta, ne glede na politično pripadnost. Ponosni bomo na svoj kraj, ne glede na to, kje živimo, bodisi na podeželju bodisi v primestju bodisi v mestu.

Kaj boste storili najprej, ko postanete župan?

Sestavlil bom ekipo, ki jo bom predstavil zaposlenim. Skupaj bomo zavihali rokave in pričeli z uresničevanjem točk iz programa. Pogovoril se bom z vsemi strankami, ki so izvoljene, da skupaj načrtamo plan dela. Srečal se bom z vsemi zaposlenimi na občini in jim predstavil svoj način razmišljanja in delovanja. Želim si ustvariti najboljše pogoje za zaposlene, da bomo skupaj najboljša ekipa.

Povabil bom vse kandidate za župane, da pristopijo k sodelovanju, saj menim, da če so imeli resne namene voditi občino, jim ne bo težko stopiti skupaj z mano in tako kot jaz narediti nekaj za našo občino in naše ljudi. Predstavnike krajevnih skupnosti in občane bom pozval, da posredujejo predloge za izboljšavo kakovosti bivanja v njihovem kraju ter tako omogočil participacijo pri pravi proračuna. Tega želim sprejeti še pred 31. decembrom 2018. ■

Moj kraj - ni vladavine brez kulture in zgodovine

Pogled skozi oči Milana Vinčeca

V razmišljanju o svojem kraju mi misli spolzijo daleč nazaj v šolske klopi, še v prejšnje stoletje, v čas vladavine enega sistema. Pisal sem spis z naslovom ‚Moj kraj‘. Že takrat so me privlačili zgodovina, kulturna dediščina in arhitekturna lepota Kopra in pisal sem o tem.

Večina spisov pa je hvalila, pač v duhu tistega časa, gospodarski napredek, pisala je o zgrajenih novih tovarnah, staremu, ki se mora umikati novemu, ter mogočnim visokim stolpnicam. Tovarn že zdavnaj ni več, ‚novo‘ in visoke stolpnice pa na žalost še vedno dajejo kraju tako, značilno krajinsko podobo.

Skozi stoletja je bila slovenska Istra zaradi zemljepisne lege, radodarne narave in prijetnega podnebja stičišče narodov in kultur.

Skozi stoletja je bila slovenska Istra zaradi zemljepisne lege, radodarne narave in prijetnega podnebja stičišče narodov in kultur. Vsaka oblast, vsak narod je Kopru v različnih obdobjih zapustil neizbrisen pečat. Zapustil je košček sebe, svojo kulturo, svoje življenje. V znaku doječe volkulje, krilatega leva in vzvišenega orla so gradili mesto, postavljali palače, kulturne in zgodovinske spomenike. Moj kraj se je oblikoval skozi zgodovino in danes ga

lahko imenujemo ‚najlepši kraj‘, sicer naziv, ki ga v Sloveniji podeljujejo krajem z urejeno zelenico. Za ta naziv, ki si ga Koper zasluži, pa ni zaslužna ‚zelenica‘, še manj so to stolpnice ali ‚staro, ki se umika novemu‘. Zaslužna je

zgodovina, bogata kulturna dediščina, ki se je ohranila vse do današnjih dni, zaslužni so ljudje, ki v njem živijo in ga soustvarjajo.

Prejšnja oblast našega kratkega obdobja republike ni spala, obnavljala je Pretorsko palačo, Loggio, mestni stolp in druga poslopja v starem mestnem jedru in na podeželju, gradila je, kar očem ni tako vidno in všečno. Današnja oblast občasno ustvarja za ljudi, a vse preveč si gradi le spomenike svoje nečimrnosti. Na žalost smo v času, ko se uspešnost vladanja sodi le po velikem - očem vidnemu, všečnemu, novo zgrajenemu, pa čeprav na račun uničevanje starega in neskončnega zadolževanja. Stoletne tlakovce nadomešča vlitni beton, nedokončani gradbeni skeleti in novodobne 'tovarne' (trgovski centri), ki rastejo kot gobe po dežju, pa dajejo kraju vse bolj videz 'kontejnerske naselbine', izraz, ki ga je v oddaji o primestnem stavbarstvu rad uporabljal kulturnik in novinar Jože Hudeček.

Pri vseh velikih in na daleč vidnih projektih se včasih v majhnem dejanju razkrije odnos oblastnikov do preteklosti. V želji biti večno všečen je oblast 'okrasila' in v celoti s plastično novoletno navlako prekrila biser koprške spomeniške dediščine, vodnjak da Ponte na Prešernovem trgu. Drobne stvari so ogledalo velikih dejanj in to na videz nepomembno dejanje razkriva bedo oblastnikov in vključuje alarm, da je čas za spremembo.

Pred 15 leti sem naredil dokumentarni film o Koprju. Film je opomnik, da se morajo, kot v preteklosti tako tudi danes, kulturna dediščina, zvočnost narave in delo človeških rok med seboj dopolnjevati, saj le tako lahko sobivajo in se uigrano spajajo v ubrano celoto. V filmu je poudarek na zgodovini in bogati kulturni dediščini, s katero se mesto ponaša. Predstavljeni so zgodovinske osebnosti in ljudje, ki so živeli v mestu in ga soustvarjali. Dokumentarni filmi o Koprju v času te vladavine govorijo o 'novih tovarnah, o novem, ki izpodriva staro, in visokih stolpnicač'. Predstavlja sodobnika, vladarja, ki samoderžno vlada v imenu ljudstva in v njegovem imenu in z njegovim denarjem gradi, gradi in zopet gradi. Koper je 'ustvarjen' v tem obdobju vladanja.

Stoletne tlakovce nadomešča vlitni beton, nedokončani gradbeni skeleti in novodobne 'tovarne' (trgovski centri), ki rastejo kot gobe po dežju, pa dajejo kraju vse bolj videz 'kontejnerske naselbine', izraz, ki ga je v oddaji o primestnem stavbarstvu rad uporabljal kulturnik in novinar Jože Hudeček.

V majhnem dejanju se razkrije odnos oblastnikov do preteklosti.

Človek bi bil revnejši, če ne bi izpolnil svoje narave s prisotnostjo razmišljanja in pozitivno kritičnostjo do oblastnikov.

In še o kulturi dajanja in jemanja, katerega načelo smo v naši deželi popolnoma razvrednotili. Gre za nenavaden 'slovenski sindrom', kjer oproščamo vladarjem, ki jemljejo zase, da le naredijo nekaj tudi za podanike. S takšnim razmišljanjem me je o vladavini v našem glavnem mestu med drugimi presenetila tudi globoko verna kolegica (sicer v ideološkem nasprotju z oblastniki). Še več, oproščamo tudi javnim uslužbencem, podjetnikom, ustvarjalcem in celo kulturnim delavcem na univerzah (onim, ki bi morali biti v prvi vrsti zgled visokih 'moralnih standardov'). Ko si prisvajajo z raznimi dodatki na pripravljenost, kar jim ne pripada, je pač to nepravno dejanje. Ne, to je kraja. Še več, v naši deželi je vzeti, kar ti ne pripada, vrednota, iznajdljivost. Zato je čas za spremembo.

Čas je za osveščanje, da je kulturno dajati in nekulturno jemati. Naj poštenost postane vrednota tudi v deželi na sončni strani Alp, kar je sicer nemogoče. A lahko postane vrednota v slovenski Istri, v tem delu Slovenije, ki valovi med ostrim kraškim robom in sinjo obalo morja in kjer sončni žarki močneje grejejo in zime hitreje minejo. Prav tako kot narava so v slovenski Istri bistveno drugačni od preostalega dela države tudi zgodovina, kultura, usoda krajev, pokrajine in ljudi. Čas je, da postane bistveno drugačna od ostalega dela Slovenije tudi vladavina. Čas je za pravično oblast v mojem kraju in ta mora imeti vzor v liku vladarja.

Vladar mora biti zgled vsem podanikom: spoštuje moralne zakone, ima visoka moralna načela, ki ne bodo le prazne floskule; ne skrbi za lastne interese in interese bližnjih, temveč lastne interese žrtvuje za dobrobit vseh. In takšen vladar je moder vladar.

Poglejmo še malo nazaj v zgodovino, s katero se Koprčani res lahko ponašamo. Tokrat je ovita v legendo, saj pripoveduje, da je Koprju modrost vladanja že v zibelko položena. Koprski škof Peter Pavel Vergerij razmišlja o izvoru mesta in njegovega imena takole: Justinopolis (Koper) se je najprej imenoval Aegida, po kozji koži, ki jo je po ljudskem izročilu nosila v bitkah Palada Atena, boginja modrosti, ki so jo častili v teh krajih.

Koper je skozi stoletja rasel in se razvijal skupaj z Benetkami, katerih posebnost je bila prav v vladanju. Beneški župan, imenovan dož, ki je svoje interese postavil pred interese mesta, je bil izbrisan iz spomina. Njegovo sliko pa je prekrivala črna zastava v opomin vsem bodočim vladarjem. Zato Benetke oblasti niso zaupale le eni osebi. Zavedali so se, da moč in oblast kaj hitro spridita človeka.

Zgodovina je zakladnica znanja. Razvijanje kulture in poznavanje zgodovine sta temelja za blagostanje podanikov. Oblast je minljiva, a svetloba ustvarjalnosti ostaja večna. Patina zgodovine je puščala svoje pomnike, a nekateri se iz zgodovine bolj malo naučijo. Vendar upam in verjamem, da prihaja čas, da lepota okuje srce, poštenost razum in duha, z zavestjo, da v vsem tem živimo in hrepenimo ustvariti boljši in pravičnejši svet. Človek bi bil revnejši, če ne bi izpolnil svoje narave s prisotnostjo razmišljanja in pozitivno kritičnostjo do oblastnikov. Kar bogati svet, je namreč iskreno bogastvo našega duha.

Skozi zgodovino je Koper odkrival velika poglavja, često je bil na razpotju, njegova kultura in zgodovina pripadata romanskemu kot slovanskemu svetu. Rast mesta je povezana z Rimom, Oglejem, Benetkami, Dunajem in slovensko deželo. Zmeraj je bil nekakšno osrednje mesto, kot je govoril njegov narečni pesnik Tino Gavardo. In osrednje mesto, kot stičišče različnih narodov in kultur, ostaja Koper tudi danes. Ozira se nazaj, da morebiti spravi, kar je v preteklosti zgrešil, ne pozablja na sedanost, a obenem plemenito zre v bodočnost. Brez dvoma so pred njim še veliki cilji in vabljivi izzivi. A za doseg ciljev potrebuje moj kraj vladarja plemenitega duha – pravičnega in modrega; zasluži si vladavino, kjer bo kultura vladanja kulturnejša; vladavino, ki črpa iz zgodovine, spoštuje kulturno dediščino, vlaga v turizem in gospodarski razvoj, predvsem pa skrbi za dobrobit vseh prebivalcev Kopra. Le takšna vladavina je temelj kulturnega, ekonomskega, predvsem pa duhovnega bogastva. Zato je čas za spremembo, čas je za odgovorno izbiro. ■

Kandidatke in kandidati za občinski svet (8).

PATRIK PEROŠA (1976)	SUZANA GORELA KOCJANČIČ (1965)
VIDA GRAČNAR (1957)	VALTER KODARIN (1959)
BORUT ŽERJAL (1977)	PETRINA GRDOVIČ (1973)
SUZANA BOJIĆ (1992)	STOJAN PRINČIČ (1958)
IVAN PAVLIČ (1946)	OLIVERA NIGROVIČ (1952)
FIONA JOHNSON KOCJANČIČ (1976)	ERIK KOCJANČIČ (1973)
SANDI BONACA (1967)	ELLEN FURLANIČ (1995)
ŠPELA JERMAN (1982)	LJUBOMIR HLEDE (1950)
MILAN VINČEC (1960)	SILVO BERTOK (1962)
STANKA ULČAR (1968)	ŠPELA POLJAK (1987)
PREDRAG TOMIČ (1988)	IVE RADANOVIČ (1978)
DRAGICA ŽERJAL (1950)	TADEJ PARAVAN (1990)
STANISLAV GRAČNAR (1965)	ANJA FURLANIČ (1995)
VANESSA GUSTINČIČ (1993)	DAVID BARTOL (1971)
MATJAŽ FUNČIČ (1978)	FRANKO ZANKOVIČ (1955)

Izdajatelj: Oljka, Burlinova ulica 1, 6000 Koper
 Odgovorni urednik: Borut Žerjal
 Uredniški odbor: Borut Žerjal, Predrag Tomič, Slavko Gračnar
 Kontakt: info@oljka.org
 Naklada: 21.000
 Tisk: Izdajanje časopisov Jože Dolinšek s.p., Dole pri Litiji

Občasnik Oljka brezplačno prejmejo
gospodinjstva v Mestni občini Koper,
številka 3/18, november 2018

Odgovorna izbira.
Scelta responsabile.

